

МИНИСТАРСТВО
ПОЉОПРИВРЕДЕ И ЗАШТИТЕ
ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ
УПРАВА ЗА ВЕТЕРИНУ

ВЕТЕРИНАРСКИ
КОМПЕНЗАЦИОНИ ФОНД
РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
Пројекат финансира ЕУ

Европска унија

БИОСИГУРНОСТ НА ФАРМАМА СВИЊА

БИОСИГУРНОСТ НА ФАРМАМА СВИЊА

Биосигурност на фармама свиња подразумева спровођење низа мера за смањење ризика од појаве и ширења болести.

Добра фармска пракса може да се постигне уважавањем следећих препорука:

- Адекватно управљање газдинством и примена превентивних и биосигурносних мера у сточарству;
- Одржавање хигијене;
- Смањивање стреса у запату свиња и
- Ефикасна примена мера здравствене заштите животиња (нпр. чишћење од паразита, вакцинација).

Резултати примене добрих фармских пракси су:

- Смањење ризика од уласка узрочника инфективних болести на газдинство и
- Спречавање ширења било које болести у запату.

Уколико одгајивачи предузимају све мере предострожности приликом транспорта животиња и опреме унутар фарме, значајно смањују ризик од ширења свих болести животиња. Највећу опасност за избијање зараза на газдинству представљају нове свиње које се увode у запат.

Због тога, одгајивачи приликом куповине морају захтевати ветеринарску документацију која гарантује здравствено стање свиња које улазе у запат и пружа информације о вакцинацијама и другим третманима (нпр. чишћењу од паразита, лечењу).

Произвођачи би требало да имају објекте за изолацију (карантин) за све новонабављене свиње у којима се, пре него што се придруже постојећем запату, у одређеном временском периоду врши праћење и евентуално дијагностичко испитивање животиња.

Посетиоци у објекту морају да се придржавају свих процедура које је увео одгајивач, као што су пролазак кроз дезинфекциону баријеру и облачење адекватне одеће и обуће у објекту. У сваком објекту би требало да постоји књига за посетиоце, у коју се уносе подаци о свим посетиоцима који, поред других података, својим потписом морају да гарантују да одређени временски период нису били у контакту са свињама из других објеката. У објекту треба да буде обезбеђен систем за обавештавање радника приликом уласка посетилаца на фарму или поједине објекте на фарми.

Превозна средства која пролазе кроз друге објекте, као и силоси за храну, треба да остану ван објеката кад год је то могуће, а уколико је улазак у објекат неопходан, гуме и обућа превозника морају бити темељно дезинфиковани.

У објекту треба да буде спроведен програм за контролу штеточина, као што су глодари (дератизација). Улазак птица у објекат, као и кућних љубимаца, дивљих мачака и других дивљих животиња треба да буде спречен.

Уколико се планира изградња новог објекта за узгој свиња, треба да се води рачуна о удаљености од осталих објеката на фарми, јер се адекватном раздаљином умањује могућност аерогеног ширења инфекције.

РИЗИЦИ НА ФАРМИ И БИОСИГУРНОСНЕ МЕРЕ

Кључне мере које треба да буду спроведене на фарми, како би се избегао улазак патогених узročника у објекат за узгој свиња и ограничила циркулација у целом запату и ширење узročника на суседне фарме, уско су повезане са следећим путевима ширења инфекције:

- Контаминирана обућа, одећа и руке посетилаца или радника на фарми који су били у контакту са зараженим свињама;
- Инструменти и опрема која је контаминирана приликом употребе на зараженим свињама или у њиховој близини;
- Превозна средства;
- Контаминација преко инфицираних лешева свиња;
- Контаминација која потиче са места на којима је боравила заражена свиња, као што су нпр. пашњаци, рампе за утовар, пијаце или путеви;
- Контаминација контактом са дивљим свињама;
- Контаминације настале контактима са другим животињама као што су пси, мачке, живина и лисице (ове животиње могу носити узročнике на кожи, крзну или шапама, а да саме нису инфициране) и
- Свиње које се хране инфицираним свињским месом или производима животињског порекла (нарочито помије, односно кухињски отпацци представљају велики ризик).

Код примене биосигурносних мера најважнији савети за одгајиваче су:

- Избегавати посете другим фармама, осим ако је то заиста неопходно и спроводити све процедуре, наведене у овој брошури;
- Различите старосне групе свиња треба држати одвојено;
- Хигијену треба одржавати како унутар, тако и ван објеката за узгој свиња (блато или други остаци на одећи, чизмама, опреми или превозним средствима могу бити преносиоци патогених узročника на друге животиње на фарми или на суседне фарме) и
- Средства за чишћење и дезинфекцију треба држати на улазу у објекат, како би посетиоци могли да их користе при уласку или изласку из објекта.

Поред тога, сваки одгајивач би требало да припреми *Контролну листу за биосигурност која садржи:*

- На фарми мора да постоји биосигурносни план;
- Сви запослени на фарми треба да буду упућени у биосигурносни план;
- Приступ посетиоцима је ограничен, а употреба заштитне одеће и обуће је обавезна;
- Увођење нових грла, са високим здравственим статусом, у запат је ограничено;
- При набавци, треба питати продавца животиња о здравственом стању запата;
- Потребна је изолација новонабављених животиња и редовна контрола њиховог здравственог стања;
- Потребно је свакодневно праћење здравственог стања свиња, а при појави првих симптома болести, треба одмах контактирати ветеринара.

СПРОВОЂЕЊЕ ПЛАНА ЗА ЗАБРАНУ УПОТРЕБЕ ПОМИЈА У ИСХРАНИ СВИЊА

Посебну пажњу треба обратити на то да је за исхрану свиња забрањено користити остатке хране (помије)!

У производе којима се не смеју хранити свиње спадају месо, месни производи, млечни производи, храна која није животињског порекла, али која је била на истом тањиру са месом или у директном контакту са месом.

Отпацци хране углавном потичу из кухиња различитих установа (као што су болнице или затвори), затим, хотела, ресторана, кафетерија, супермаркета, пекара и киоска са брзом храном, као и из производних погона где се јављају као секундарни производи.

Ниво меса у отпаццима хране којима се хране свиње веома варира.

Најчешћи отпацци хране су:

- Поврће, пиринач, тестенина или било која друга храна која није животињског порекла, али је била у директном контакту са месом;
- Пица, пите са месом;
- Ролнице са сиром и сланином, салата у којој се налази месо;

- Салата која садржи комадиће сланине;
- Шницле, хамбургери, кобасице, остаци из месара и
- Млечни производи као што су маслац и сир.

Такође, посебна пажња треба да се обрати на следеће аспекте:

- Индустрија, произвођа, трговина, установе и услужне делатности које припремају и продају храну (нпр. ресторани, хотели, киосци са брзом храном, болнице, школе и друге установе) треба пажљиво да одлажу остатке хране и то тако да не буде доступна за храњење свиња;
- Особе које рукују отпаццима, врше транспорт и одлагање отпадака хране, треба да одлажу храну на начин који онемогућава коришћење за исхрану свиња.
- Уколико су остаци воћа, поврћа и хлеба били на истом тањиру са производима или споредним производима животињског порекла, њима се не смеју хранити свиње;
- Треба да постоје стриктни прописи који се односе на сакупљање, складиштење, обраду и одлагање отпадака хране;
- Није прихватљиво храњење поврћем, воћем или отпаццима хлеба који су били у додиру са производима или споредним производима животињског порекла.
- Свиње треба хранити посебно припремљеним хранивима, житарицама, остацима воћа и поврћа са пијаца, хлебом који не садржи било какве трагове меса (нпр. сланине или шунке), млека, млечних производа или споредних производа.

Европска унија

European Consulting Group

Пројекат финансира Европска унија. Садржај публикације не одражава нужно мишљења и ставове Европске уније.

Омладинских бригада 1/1/81, Београд, Србија • Тел: +381 (0) 11 31 32 883

<http://www.vet.minpolj.gov.rs/projekti/fond/>